

Zaans OuderJournaal

Onderwijsvernieuwing. Wat levert het op?

Onlangs sprak de Onderwijsinspectie haar zorg uit over de vele vernieuwende onderwijsconcepten op basisscholen. Wat werkt wel en wat niet?

pagina 2

* In het OuderJournaal hanteren we de term ouders. Hiermee bedoelen we ook verzorgers en voogden.

Lerarentekort

Vijf manieren waarmee we meer leraren willen aantrekken.

3

Veiligheid

Wat doen vervelende incidenten met onze medewerkers? We deden onderzoek.

3

Ik ben...

Als cultuurcoördinator laat Elke Overwater kinderen ontdekken wat ze leuk vinden.

4

Cultuuronderwijs

Het cultuurmenu is het culturele programma voor de Zaanse basisscholen.

4

Samen met onze leerlingen pakken we maatschappelijke vraagstukken aan

Onderwijsvernieuwing – wat levert het op?

Onlangs sprak de Onderwijsinspectie haar zorg uit over de vele vernieuwende onderwijsconcepten op basisscholen. Welke vernieuwingen zijn nu echt blijvend? En zijn de positieve effecten ervan wel meetbaar?

Wat werkt in de praktijk wel en wat niet?

In het basisonderwijs is grote behoefte aan nieuwe, creatieve oplossingen voor de taaie onderwijsvraagstukken van deze tijd. Ook Zaan Primair zoekt naar nieuwe manieren om het onderwijs in te richten. Maar vernieuwingen hebben tijd nodig zich te bewijzen en onderzoek naar de effecten op het leren van kinderen is gewenst. En om tot vernieuwing te komen, is in de eerste plaats tijd en ruimte nodig om te weten te komen wat in de praktijk werkt en wat niet.

Elke school bepaalt zijn eigen vernieuwingsroute

Bij Zaan Primair is geen sprake van een proces van onderwijsvernieuwingen dat op alle scholen wordt toegepast. Nee, het zijn vooral onze scholen zelf die – elk op hun eigen manier – onderwijsvernieuwingen doorvoeren. Grote en kleine. Elke Zaan Primair school heeft immers haar eigen identiteit, profiel en achtergrond.

Binnen Zaan Primair zijn wel ontwikkelingen ingezet die op meerdere scholen te zien zijn. We noemen er hier drie.

1- International Primary Curriculum (IPC)

IPC is een digitale, internationale methode die werkt met ‘units’: duidelijk omschreven thema’s en leerdoelen. Van ‘Missie naar Mars’ tot ‘Circus’ en van ‘Regenwoud’ tot ‘Uitvinders’. Allemaal onderwerpen om leerlingen enthousiast en betrokken te maken.

Elk thema sluit aan op de emotionele en geestelijke ontwikkeling van de leerling en is zo opgebouwd dat de focus op het

leerproces ligt. Hoe werkt dat in de praktijk? We nemen als voorbeeld ‘Chocolade’. Bij het vak kunst, ontwerpen leerlingen een verpakking. Bij geschiedenis wordt chocolade in een historisch perspectief gezet en leggen we de verbanden met het heden. Bij het vak biologie staat voedsel als brandstof centraal en bij aardrijkskunde worden kinderen uitgenodigd om te onderzoeken waar op aarde cacaobomen groeien.

Door deze aanpak leren ze verbanden te zien tussen de vakken, nemen ze actief deel aan het onderwijs en leren ze denken vanuit verschillende invalshoeken.

Meer weten over de onderwijsvernieuwingen op de school van úw kind(eren)? Vraag het de directeur!

2- Leerpleinen

Een leerplein is een ruimte waar meerdere klassen of groepen aan het werk zijn, met begeleiding van leraren of onderwijsassistenten. Bij het leren in een traditioneel klaslokaal is het vaak zo dat de leraar degene is die bepaalt wat er gebeurt.

Op een leerplein kunnen leraren en onderwijsassistenten inspelen op verschillende leervoorkeuren en behoeftes van kinderen. Leerlingen uit verschillende groepen en niveaus leren met elkaar samenwerken. Het is daarmee een goede

Ook Dalton en Ontwikkelings Gericht Onderwijs (OGO) zijn voorbeelden van een vernieuwende vorm van onderwijs. Beide onderwijstypen zijn bij Zaan Primair vertegenwoordigd, met Dalton Kindcentrum Ayundo en obs De Komeet.

voorbereiding op de maatschappij. Leren op een leerplein kan bij zowel theoretische als praktische vakken.

Op een leerplein maken leerlingen zelf keuzes in het leerproces. Zo leren ze bijvoorbeeld een planning maken en deze uit te voeren. Leerlingen zijn zich bewust van wat ze aan het doen zijn en kunnen daardoor makkelijker hun handelen bijstellen.

Een voorbeeld van een leerplein is die op obs Het Eiland in Westerwatering, compleet met een stiltelokaal en een beweeglokaal. Leerlingen kunnen kiezen waar ze willen leren. In beide ruimtes kunnen ze zelfstandig aan opdrachten werken.

3- Werken met een portfolio

Werk verzamelen en het leerproces vastleggen. Dat is in het kort een portfolio. Op sommige Zaan Primair scholen hebben leerlingen een portfolio in plaats van een rapport. In het portfolio houden de leerlingen zelf hun leerproces bij. Resultaten van opdrachten kunnen in het portfolio worden bewaard.

In het portfolio staan meestal ook de leerdoelen voor de komende periode. Kinderen krijgen meerdere keren per jaar een portfoliogesprek met hun mentor. Dit gesprek kan gaan over de leerprestaties, maar ook over het welbevinden van de leerling. In geval van digitale portfolio's kunnen ouders inloggen op hun computer of tablet om de ontwikkeling van hun kind te volgen.

Beste directeur,

In onze maatschappij vinden met regelmaat shockerende, hevig verontrustende gebeurtenissen plaats. Een voorbeeld hiervan is de aanslag op de tram onlangs in Utrecht. Hoe reageert de school hierop als de leerkracht merkt dat de kinderen hierdoor van slag zijn?

Allereerst vind ik het belangrijk dat de leerlingen niet een te grote angst ontwikkelen. Helaas lukt het niet altijd om uw kind bij dit soort nieuws weg te houden. Soms komen de kinderen de volgende dag met dit nieuws naar

school. Ik vind het belangrijk dat u als ouder weet hoe wij hierover communiceren. In de groepen 1 t/m 3 bespreken wij de gebeurtenis niet actief. Als een leerling er toch over begint, bespreken wij het individueel met deze leerling. Tegelijkertijd houden we de rest van de groep goed in de gaten.

In de groepen 4 t/m 6 bespreken wij de gebeurtenis als wij merken dat het bij meerdere leerlingen leeft. De leerkracht beoordeelt of dit met een groepje leerlingen nodig is of met de hele groep. Eventueel wordt

hierbij naar het Jeugdjournaal gekeken. De ervaring leert dat het Jeugdjournaal dit soort gebeurtenissen presenteert op een manier die kinderen begrijpen.

In de groepen 7 en 8 kijken wij naar het Jeugdjournaal en praten er daarna over met de leerlingen.

Uiteraard blijven we de ontwikkelingen rond de gebeurtenis volgen. De leerkracht doet zijn best de klas hierin zo goed mogelijk te begeleiden.

Heeft u een vraag over uw kind en school?
Mail ze aan bestedirecteur@zaanprimair.nl
U krijgt altijd antwoord.

Wat doet Zaan Primair aan het lerarentekort?

De komende jaren zal het tekort aan leraren in het basisonderwijs groter worden. Uit schattingen van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap blijkt dat in 2022 in het hele land een tekort is van meer dan vierduizend leraren en directeuren.

Voor de continuïteit en kwaliteit van het onderwijs is het van belang dat onze scholen voldoende en goed opgeleide leraren hebben.

Wat doet Zaan Primair aan het tekort aan leraren?

1 - We laten ons meer zien

Voor scholen waar banen vrijkomen, gaan we al in een heel vroeg stadium nieuwe mensen zoeken. Onze nieuwe website is onder meer ingericht op het werven van nieuw personeel. En ook op sociale media – Facebook, Instagram en LinkedIn – zijn we zichtbaarder geworden met vacatures.

2 - We werven zij-instromers

Daarnaast werven we van mensen uit andere beroepsgroepen, de zogeheten zij-instromers. De afgelopen tijd hebben we een aantal gesprekken met kandidaten gevoerd die we mogelijk kunnen gaan opleiden en in dienst kunnen nemen.

3 - We binden onze leraren in opleiding (LIO'ers)

De grote groep pabo-studenten op de Zaan Primair scholen – dit schooljaar meer dan negentig – proberen we aan ons te binden.

Voor de studenten die bijna zijn afgestudeerd – de zogeheten LIO'ers – zijn voor ons heel belangrijk. Deze nieuwe generatie leraren heeft bovendien al ervaring met lesgeven bij Zaan Primair. Elke startende leraar krijgt bij ons een schoolcoach en kan gebruik maken van het brede aanbod opleidingen vanuit de Zaan Primair Academie.

4 - We bieden medewerkers mogelijkheden om door te groeien

We geven onze leraren kansen zich verder te ontwikkelen. Bijvoorbeeld door zich verder te specialiseren als taal- of rekenspecialist.

5 - We kijken hoe we het onderwijs anders kunnen organiseren

Behalve de ingezette maatregelen die hiervoor zijn genoemd, onderzoeken we of we het onderwijs op een andere manier kunnen organiseren. Te denken valt aan het anders invullen van taken en functies.

Bijvoorbeeld door meer variatie in functies aan te brengen, door gebruik te maken van slimme technologie of door vaker te werken met instructievideo's voor het herhalen van de lesstof. Uitgangspunt is altijd dat de kwaliteit van het onderwijs gewaarborgd blijft.

Nieuws van de Taskforce Veiligheid Veiligheid en incidenten op school

Wat doen vervelende incidenten met medewerkers op school? En wat voor invloed hebben conflicten tussen ouders en leraren op het lesgeven en ziekteverzuim van ons personeel?

Onderzoek gestart

De schoolbesturen van Zaan Primair en Agora willen weten hoe het staat met de veiligheid van onze medewerkers op de scholen. Samen zijn we een 'Taskforce Veiligheid' gestart, die onderzoek doet op vijf scholen van Zaan Primair en vijf scholen van Agora.

Incidenten bijhouden

Directie, leraren en conciërges van deze scholen hebben dit voorjaar drie weken lang alle incidenten op school bijgehouden: ruzies tussen leerlingen, nare gebeurtenissen tussen

leerling en leraren en confrontaties tussen (groot)ouder en leraar. In het onderzoek hebben we onderscheid gemaakt tussen verbale en non-verbale incidenten, fysieke incidenten en digitale incidenten.

Resultaten vragen om actie

We zijn behoorlijk geschrokken van het grote aantal incidenten op de scholen. Zorgwekkend zijn vooral incidenten die leraren 'mee naar huis' nemen. Die hebben veel impact en zijn soms zo heftig zijn dat ze het werkplezier en het functioneren van een leraar beïnvloeden.

Medewerkers en imago beschermen

Natuurlijk willen we onze medewerkers beschermen. Zij moeten kunnen lesgeven, leerlingen begeleiden en niet voortdurend bezig zijn met het oplossen van vervelende incidenten. Dat doet het imago van leraar bovendien geen goed. Het is in ieders belang – van leraren, ouders en leerlingen – dat we nare incidenten op scholen zoveel mogelijk voorkomen.

Als het onderzoek klaar is, kunnen we meer vertellen over de eindresultaten.

Uit het onderzoek blijkt dat de meeste incidenten zich voordoen tussen leerlingen. In de rapportages van de medewerkers van de scholen lezen we dat de ernst van de incidenten sterk varieert. Van de incidenten tussen ouders en leraren is het zorgwekkend dat een op de vier 'ernstig' is en veel impact heeft op het functioneren van de leraar. Het delen via sociale media veroorzaakt vaak onrust en vergroot het gevoel van onveiligheid.

Ik ben...

Elke Overwater, cultuurcoördinator op De Lindenboom

Elke Overwater is leraar en cultuurcoördinator van obs De Lindenboom in Koog aan de Zaan. Vier dagen per week staat ze voor de klas. Daarnaast organiseert ze het cultuuronderwijs op school.

Meer dan kunst

‘We hebben kinderen van veel verschillende nationaliteiten op school. Dat maakt het alleen maar mooier. Cultuur is heel breed. Het is alles dat mensen denken, doen en maken. Als ik het met rekenen over de goudstukken van de piraten heb, gaat het al over cultuur. Zo begrijpen kinderen dat cultuur van alle tijden is en overal is te zien. Rekenen en taal zijn heel belangrijk, maar er is zoveel meer. Uiteindelijk wil je dat de kinderen ontdekken wat ze graag doen en waar ze goed in zijn. Dat is wat ik wil bereiken.’

Cultuurmenu Zaanstreek

‘Elk jaar stelt een commissie van het Cultuurmenu Zaanstreek het culturele programma vast. Dit schooljaar ben ik gevraagd hierin mee te denken. Dat is hartstikke leuk om te doen. Met de collega’s van de commissie ga ik onder andere naar presentatiedagen, waar we allerlei voorstellingen en optredens te zien krijgen. Uit al die voorstellingen maken we een keuze voor het Cultuurmenu voor het nieuwe schooljaar. Dat het cultuuronderwijs in de Zaanstreek zo goed is georganiseerd, is uniek.’

Wat een voorstelling aantrekkelijk maakt

‘In de commissie bepalen we de minimale eisen waaraan een voorstelling moet voldoen. Je wilt in elk geval altijd interactie met het publiek. Het decor moet er aantrekkelijk uitzien en de spelers moeten goed toneelspel laten zien. Maar misschien nog belangrijker is dat je er in de lessen op kunt voortbouwen, zodat het écht gaat leven voor de kinderen.’

Cultuur is alles dat mensen denken, doen en maken

We laten kinderen ontdekken wat ze leuk vinden

‘Kiezen voor een voorstelling doen we met de gedachte “Wat wil ik bereiken met de kinderen?” Als een theateruitvoering in het teken staat van een bepaald onderwerp, dan laten we dat onderwerp terugkeren in activiteiten en lessen op school. Bij de kinderen blijft er dan

veel meer hangen. Als je voor een dansvoorstelling al op school hebt gedanst en je hebt daar veel plezier aan beleefd, kom je erachter wat je leuk vindt en waar je talenten liggen.’

Jaar van de beeldende activiteit

‘Dit schooljaar is het jaar van de beeldende activiteit. De kunstwerken horen daarbij. In de klassen maar ook bij de brede schoolactiviteiten besteden we er aandacht aan. Volgend jaar is het jaar van de muziek. Daarna komt weer drama. Zo proberen we alles langs te laten komen en krijgen kinderen de kans hun talenten en interesses te ontdekken. Het verwonderen, plezier hebben en het ontdekken waar je goed in bent vinden we het allerbelangrijkst.’

Successen bespreken

‘Om twee uur gaan de kinderen naar huis. Ik ben daarna nog tot half vijf bezig op school. Behalve het nakijken en voorbereiden van lessen werk ik dan aan het brede schoolprogramma en de culturele activiteiten. In onze teambijeenkomsten bespreken we onze successen. Het is leuk dat het kunst- en cultuurprogramma daarbij veel wordt genoemd. We stralen dat ook echt uit als school. Het inspireren van kinderen en collega’s vind ik het allerleukste.’

Wat doen we aan cultuuronderwijs?

Het culturele programma voor basisscholen in de Zaanstreek bestaat al meer dan twintig jaar. Elke school kan kiezen welke voorstellingen ze wil bezoeken en welke activiteiten ze wil doen. Het aanbod wordt steeds beter afgestemd op de vraag van de scholen: wat wil je als school met cultuuronderwijs bereiken en wat heb je daarvoor nodig?

Meer dan een uitje

‘We stimuleren de scholen hun cultureel jaarprogramma vorm te geven in thema’s’, zegt Annemieke Leusen. Annemieke is voor Zaan Primair de bovenschoolse cultuurcoördinator. Zij werkt samen met de cultuurcoördinatoren van de scholen. ‘Een culturele activiteit is meer dan een uitje. Als je op school De Gouden Eeuw behandelt, wil je

niet naar een panfluit-voorstelling. Het thema van de voorstelling moet passen bij de lessen en activiteiten op school. Zo krijgen kunst en cultuur betekenis voor leerlingen.’

Het Cultuurmenu

‘Dankzij het Cultuurmenu Zaanstreek kunnen onze leerlingen voorstellingen bezoeken. De beleving in het theater is voor veel

leerlingen spannend en nieuw. De entourage, de acteurs, de fluwelen gordijnen die open gaan als de voorstelling begint... Dit meemaken is goed voor hun ontwikkeling en geeft kinderen én leerkrachten ook veel plezier. Via het Cultuurmenu kunnen de leerlingen ook workshops volgen. In samenhang met de voorstellingen kan een school voor een bepaalde kunstdiscipline kiezen

Benieuwd welke culturele activiteiten de school van uw kind dit schooljaar doet? Ga naar CultuurmenuZaanstreek.nl en klik op ‘Roosters’. Daar kunt u de school selecteren.

en zich een heel schooljaar richten op dans, theater, muziek of beeldende kunst.’

Organisatie

FluXus regelt de organisatie van het Cultuurmenu, in nauwe samenwerking met de Zaanse schoolbesturen die samen met de gemeente Zaanstad het Cultuurmenu financieren.

Voor het vervoer naar de voorstellingen doen de scholen een beroep op ouders. Alleen als ouders willen rijden kunnen de leerlingen naar het theater!